

LANDSCHAPSPAN AUTOBEDRIJF MARTENS RIEGSHOOGTENDIJK 150 TE HOLLANDSCHEVELD

JULI 2017

Opdrachtgevers:

Autobedrijf Martens
Piet en Gerben Martens
Riegshoogtendijk 150/152
7913 TC Hollandscheveld

Dit document is opgesteld door:

Buro Clabbers
Tuin- en Landschapsinrichting
Armweide 11
7963 RS Ruinen

0522 472948
info@buroclabbers.nl
www.buroclabbers.nl

Bij dit document horen een plankkaart + doorsnedes op schaal.

INHOUDSOPGAVE

Waarom een landschapsplan?	4
Doel van het landschapsplan	5
Locatie	6
Autobedrijf Martens	7
Het terrein	8
Planning	9
Nieuwbouw	10
Landschap	11
Landschapshistorie in kaart	12
Landschap anno nu	14
Opbouw van de erven aan de Riegs	15
Opbouw van de perceelgrenzen	17
Erven in het landschap	18
Autobedrijf Martens: het erf in het landschap	20
Analyse voorterrein	24
Analyse achterterrein	25
Kansen	26
Insteek landschapsplan	27
Uitgangssituatie	28
Landschapsplan	29

WAAROM EEN LANDSCHAPSPLAN?

Autobedrijf Martens, gevestigd aan de Riegshoogtendijk te Hollandscheveld wil graag uitbreiden. Het huidige terrein oppervlak biedt hen niet meer de mogelijkheid om hun klanten op de gewenste manier te kunnen blijven bedienen.

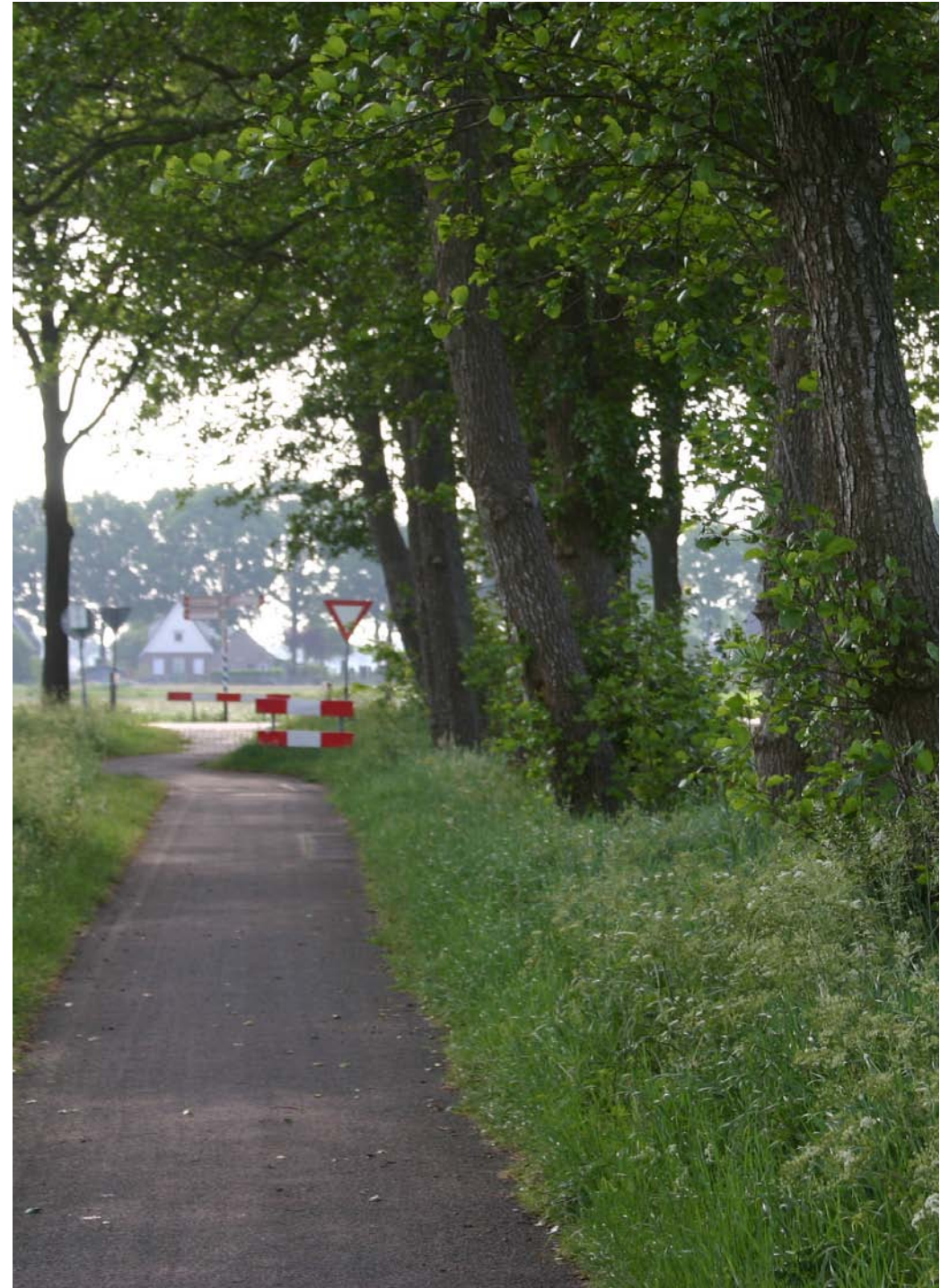
Dat de mogelijkheid geboden wordt om op deze locatie en in dit historisch waardevolle landschap uit te breiden is tamelijk uniek te noemen. Een (auto)bedrijf van de beoogde omvang zou men eerder op een bedrijventerrein verwachten. Het ruimte voor bedrijfsruimtebeleid van gemeente Hoogeveen maakt dit mogelijk. Om die reden zal extra aandacht besteed moeten worden aan de inbedding van het bedrijf in het open en groene, vanuit landschappelijk perspectief waardevolle landschap.

Het gaat er hier niet om wat 'mooi' gevonden wordt; dat is te subjectief. De nog levende landschapshistorie en de huidige gebiedskenmerken van Hollandscheveld – een bijzonder dorp vanuit landschapshistorisch perspectief – vormen de leidraad voor het landschapsplan. Alleen dan kan het ruimte voor bedrijfsruimte beleid op deze plek volledig slagen; deze bijzondere uitbreiding wordt dan geen uitzondering op de regel maar een goed ingepast bedrijf in een waardevol landschap.

Autobedrijf Martens gaat zoals gezegd uitbreiden op basis van het nieuwe ruimte voor bedrijfsruimte beleid van de gemeente Hoogeveen. Daartoe worden op twee locaties voormalige agrarische bedrijfsgebouwen opgeruimd; een groot deel van de afgebroken vierkante meters mag vervolgens in de vorm van een uitbreiding bij Autobedrijf Martens worden teruggebouwd.

Het gaat om:

1. een oude varkensschuur aan de Trekpatenweg van dhr. G. van Goor. Deze vrij in het landschap staande schuur is enkele jaren geleden afgebrand en het landschap is nu weer in gebruik als maisland. Hier is daardoor geen landschappelijke opgave meer.
2. een af te breken oude kippenschuur op het woonerf aan de Riegshoogtendijk 81 van dhr. J. Koops. Hier is een eenvoudig landschapsinrichtingsplan noodzakelijk.

DOEL VAN HET LANDSCHAPSPLAN

Het doel van het landschapsplan is tweeledig. Op de eerste plaats moet het landschapsplan er voor zorgen dat het autobedrijf vanuit landschappelijk oogpunt als een logische schakel aan de kenmerkende en vanuit (landschaps-) historisch oogpunt waardevolle Riegshoogtendijk komt te liggen.

De grote hoeveelheid auto's op het erf trekt met name vanaf de Riegshoogtendijk gezien op dit moment nog erg de aandacht. Door de schaal overheerst de aanblik van auto's - vanaf de weg en vanuit het landschap - het gewenste landschappelijke totaalbeeld net iets te sterk.

Aan de hand van een landschapsanalyse en een daaruit voortkomende landschappelijke kenmerken en kwaliteiten wordt onderzocht hoe we dit beeld kunnen verzachten; door de inrichting van het terrein iets aan te passen en / of voor ander of aanvullende beplanting te kiezen.

Ook op het terrein zelf liggen, zeker voor wat betreft de nieuwbouw, kansen om het geheel een passende groene omkadering te geven. Dat komt de beleving van het terrein zelf ten goede komt.

Onder 'passend' wordt verstaan gebiedseigen en vooral ook praktisch te onderhouden en in te passen. Zodat het oorspronkelijke doel – het verkopen van auto's – niet gehinderd en liefst versterkt wordt.

Zicht op woning en kantoor

AUTOBEDRIJF MARTENS

Autobedrijf Martens is een familiebedrijf dat al sinds 1972 op deze locatie gevestigd is. Tot die tijd was het erf als boerderij in bedrijf. Rond 1970 heeft de koe hier plaats gemaakt voor zijn opvolger: de heilige koe. Zowel nummer 150 als nummer 152 zijn in eigendom van de familie.

'De basis van Autobedrijf P. Martens bv is ontstaan in 1972 door Berend Martens die in zijn vrije tijd veel met auto's bezig was. Piet Martens de zoon van Berend was hierin ook zeer geïnteresseerd en heeft er in 1984 Autobedrijf P. Martens van gemaakt. Samen met zonen Gerben en Jeffrie gaat dit niet zonder succes want het familiebedrijf Autobedrijf P. Martens bv bestaat inmiddels al meer dan 30 jaar en heeft een ruim occasion aanbod van ca 150 mooie nette auto's in allerlei prijsklassen.'

Ons occasion plein van 3500 M2 waar onze constante voorraad van zo'n 150 auto's staan en te bezichtigen zijn, bestaat voornamelijk uit Volkswagen en Audi. Onze werkplaats met 6 hefbruggen is voorzien van moderne apparatuur en goed opgeleid personeel, hier doen wij klein en grootonderhoud, alarm inbouw, aircoservice, schade reparatie, audio en telefonie inbouw, en APK keuringen. Kortom alles wat met auto's te maken heeft willen wij u graag mee van dienst zijn.'

HET TERREIN

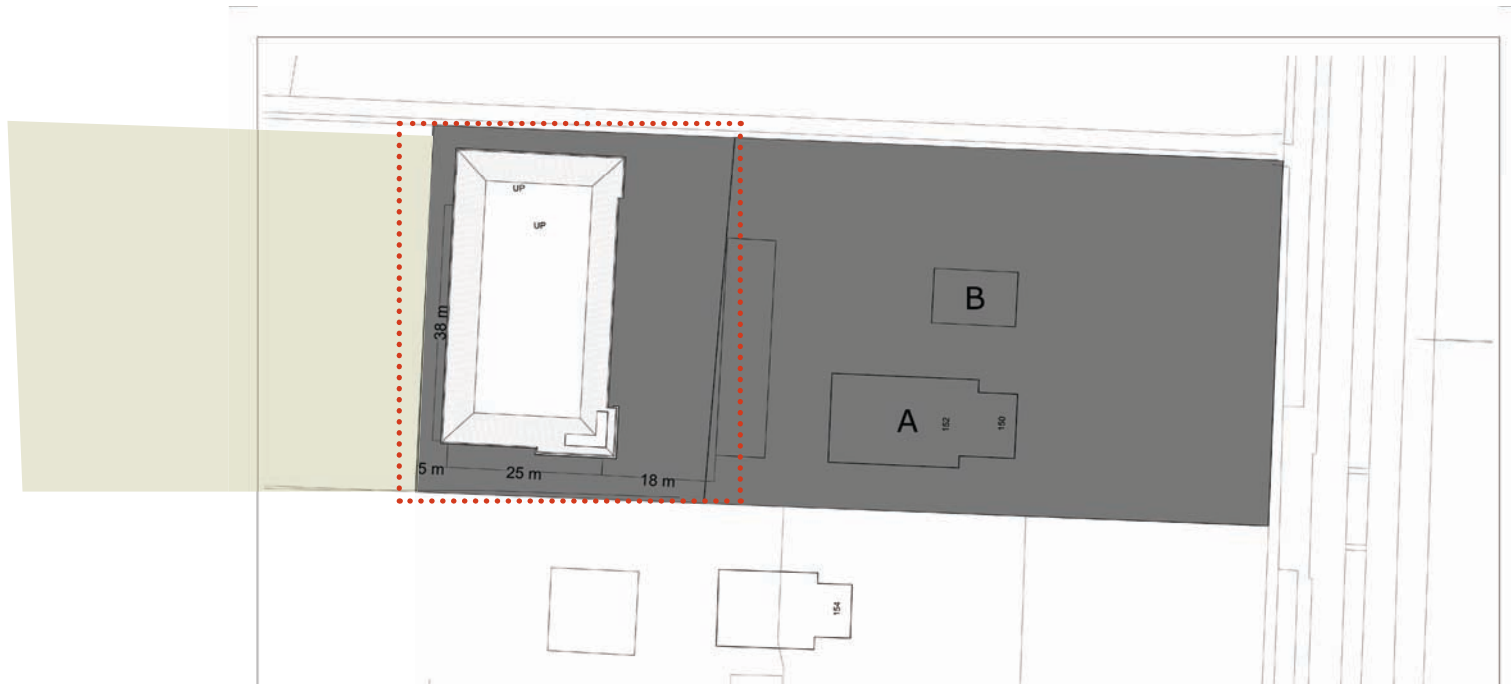
Op het terrein op nummer 150 - 152 staan de woning van Martens senior, kantoor / administratie, en de huidige werkplaats.

Op nummer 148 staat de woning van Martens junior.

Het kavel achter 150 / 152 is ook in eigendom (grasland).

In onderstaande afbeelding is de uitbreiding aangegeven (kavel + nieuwbouw, rood omlijnd).

Zie ook bijlage.

PLANNING

De opdrachtgever heeft de wens om eind 2017 - begin 2018 te starten met de bouw van de nieuwe garage.

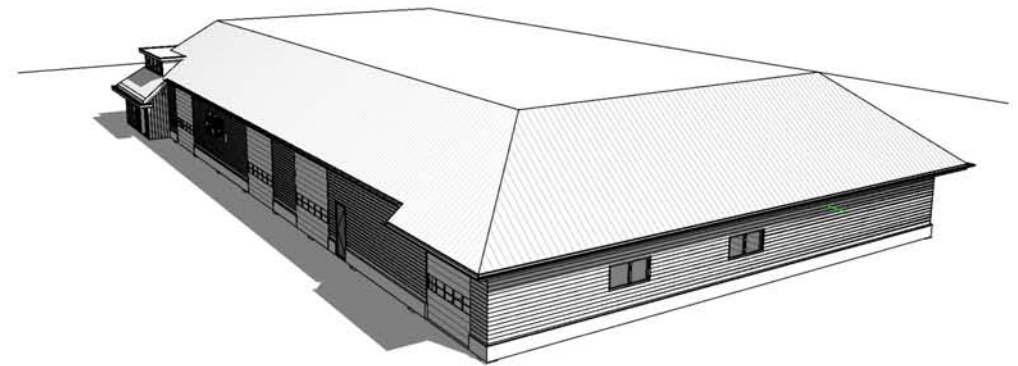
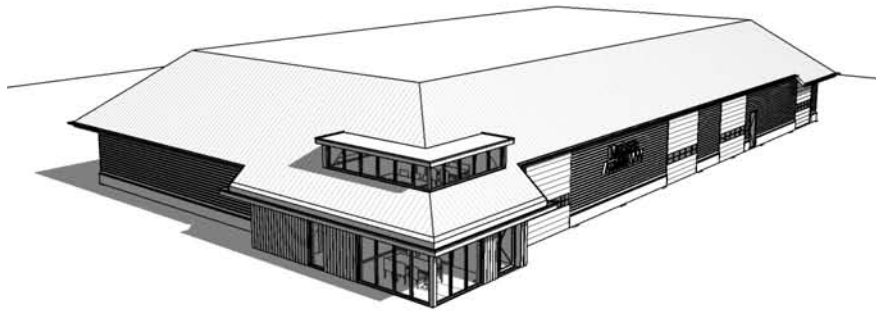
NIEUWBOUW

In opdracht van Autobedrijf Martens is door De Stijl te Hoogeveen een nieuwe garage ontworpen. Deze nieuwbouw biedt ruimte aan een aantal extra bruggen ten aanzien van de huidige situatie.

Ook zal er in de nieuwbouw een inpandig kantoor + ontvangstruimte gerealiseerd worden.

Zowel de vormgeving van de garage als de materialisering zijn geïnspireerd op de van oorsprong agrarische context van de omgeving.

Het gebouw doet vanaf een afstand dan ook eerder denken aan een bijzonder goed uitgewerkte agrarische bedrijfsruimte dan aan een garage. Daarmee past de nieuwbouw goed in de landelijke omgeving van het achtererf.

LANDSCHAP

LANDSCHAP ANNO NU

Grote watergangen hebben hier en daar plek voor wegen gemaakt (Zuideropgaande bijvoorbeeld) en veel wijken zijn gedeeltelijk gedempt of langzamerhand dichtgegroeid. Toch is het vroegere patroon van opgaandes en wijken zoals gezegd nog steeds richtinggevend in het huidige bebouwing- en verkavelingspatroon.

Aan de Riegshoogtendijk liggen op ruime afstand van elkaar de (woon)boerderijen en enkele burgerwoningen, de eerste soms in kleine clusters bij elkaar. Een enkele boerderij ligt achter in het open land, slecht zichtbaar door het vaak vele groen er omheen, en bereikbaar via een simpel pad.

De ontstaansgeschiedenis van het gebied laat zich lezen in de nog ruim aanwezige oude landschapsstructuren of afgeleiden daarvan. Het landschap – de ‘achtertuin’ van Autobedrijf Martens - vertegenwoordigt bovendien een van de weinige veenweidegebieden in Drenthe en wordt mede daardoor door de provincie hoog gewaardeerd.

Wie een luchtfoto van het gebied bekijkt zal het opvallen dat veel wegen bijna niet zichtbaar zijn. Forse wegbeplantingen, veelal uit eiken opgebouwd, begeleiden de hoofdwegen door het verder vaak weidse land. Ook de Riegshoogtendijk is ter hoogte van autobedrijf Martens met forse eiken beplant. De zijwegen zijn vaak met els of berk beplant.

Lintbebouwingen in een open, orthogonaal landschap als dat van Hollandscheveld bieden door hun rechte opzet en afwisseling van groen en openheid ruimte voor ontwikkeling, mits met oog voor de omgeving ingepast.

buitengebied Hollandscheveld

OPBOUW VAN DE ERVEN

Erfgrens - beplantingen

Veel erven in dit gebied worden gekenmerkt door de vele streekeigen erfgrens-beplantingen (bomen en struiken) die aan weerszijden van het erf staan.

Zeker in de zomermaanden verdwijnen veel erven daardoor zo goed als helemaal in het groen. Alleen de dakvlakken vallen op, zeker als je vanaf een afstand - de Hendrikus Zomerweg / Albartsweg - richting de Riegshoogtendijk kijkt.

Zichtlijnen over het erf

De voorzijde en achterzijde van de erven zijn vaak grotendeels open, waardoor er mooie zichtlijnen van voor naar achter over de erven ontstaan, vaak tussen hoofdgebouwen (woningen) en bijgebouwen door.

Tuinen

De erven die aan de Riegshoogtendijk liggen, kenmerken zich daarnaast door de grote kavels met ruime voortuinen. De beplantingen dicht rond de woningen zijn over het algemeen traditioneel van aard en hebben juist niet de relatie met het landschap die de erf- en kavelgrensbeplantingen wel hebben.

Bijgebouwen

De agrarische geschiedenis van dit gebied is door de aanwezigheid oude stallen en stalletjes nog goed af te lezen. De meeste zijn vandaag de dag in gebruik als opslag of worden bewoond door hobby vee. De schaal van de bijgebouwen overheerst het hoofdgebouw veelal niet.

Hollandscheveldse erven in het streekeigen groen

OPBOUW VAN DE ERVEN

Veel erven kenmerken zich door een doorzicht over het erf zelf, vaak tussen bijgebouw en hoofdgebouw door. Dit zijn vaak waardevolle doorkijkjes waardoor een erf bovendien zijn ruimtelijkheid behoudt.

Op het erf van Autobedrijf Martens loopt een zichtlijn langs de boerderij en erfgransbeplanting richting het achtergelegen open land.

zichtlijn over de erven, onderste foto van Autobedrijf Martens

PERCEELSGRENZEN

Veel erf- en perceelgrenzen worden gevormd door sloten of greppels, met daar aan grenzend de genoemde beplantingen. In het open achterland zijn sommige sloten pleksgewijs nog beplant met onder andere els, eik en wilg.

Deze beplanting werkt als een soort vitrage richting het bebouwde lint en zorgt er voor dat veel 'achterkanten' van erven op een natuurlijke manier deels aan het zicht onttrokken worden.

kavelgrensbeplanting ter hoogte van het Kremersdijkje, hier open van structuur

ERVEN IN HET LANDSCHAP

Veel erven liggen met hun achterzijde naar het open landschap. Met name de wat oudere bedrijfsgebouwen en boerderijen liggen met hun achterzijde deels in het groen. Dit groen bestaat uit simpele singels van eik, els en wilg.

Vaak zijn enkel de dakvlakken zijn zichtbaar: wat er op grondniveau gebeurt of opgeslagen staat is nauwelijks zichtbaar. Dit levert een groen en rustig beeld op zonder dat de bedrijven verstopt zijn.

Wie vanaf de Albartsweg / Kremersdijkje terugkijkt op de Riegshoogtendijk, of van af de Riegs op het Zuideropgaande, ziet dat enkele vaak nieuwere bedrijven met de achterzijde open en bloot in het landschap liggen.

Summiere erfbeplanting kan er al voor zorgen dat bedrijf en landschap net iets beter in elkaar over gaan zonder de zichtbaarheid ervan volledig teniet te doen.

Woningen in het groen: simpele singels en enkele bomen onttrekken de reuring aan het zicht.

Achterzijde bedrijfsgebouwen zonder landschappelijke beplantingen

W. AUTOBEDRIJF MARTENS

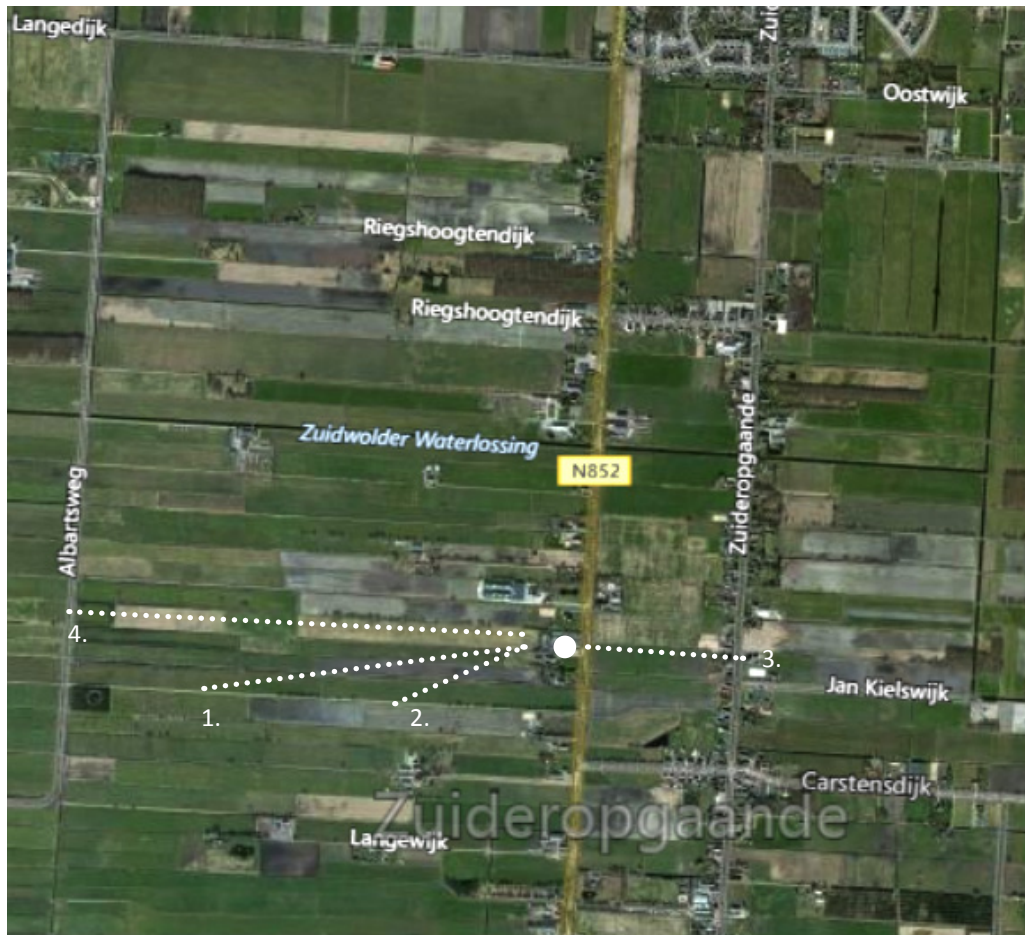

HET ERF IN HET LANDSCHAP

Op nevenstaande foto's is de zichtbaarheid van Autobedrijf Martens vanaf verschillende locaties in het landschap in beeld gebracht.

Zicht op achterzijde Autobedrijf Martens, vanaf Kremersdijkje (1.)

Zicht op achterzijde Autobedrijf Martens, en buurman, vanaf Kremersdijkje (2.)

Zicht op voorzijde Autobedrijf Martens, vanaf Zuideropgaande (3.)

Zicht op achterzijde Autobedrijf Martens, vanaf Albartsweg (4.)

HET ERF IN HET LANDSCHAP

Zicht op entree Autobedrijf Martens

Zicht op Autobedrijf Martens komend vanaf het noorden.

ZICHT OP HET LANDSCHAP VANAF HET ERF

Voor wie er al jaren woont zal het misschien niet meer zo opvallen maar het uitzicht op het veenweide landschap (west) is toch wel bijzonder te noemen.

Ondanks de veelal intensieve landbouw sieren bloemrijke slootkanten, weidevogels, vochtige bosjes, elzen- en wilgensingels en verschillende wilde bloemen hier het decor.

Het zicht op de oostzijde is op het in eikenbomen gehulde Zuideropgaande gericht. Men kijkt hier op de achterzijde van de veelal groene erven. Hier en daar is er een doorkijk naar de achtergelegen landerijen.

Zicht op bomenrijke Zuideropgaande

Zicht over (in eigendom zijnde)
veenweidelandschap

AANWEZIGE BEPLANTINGEN

Aan de voorzijde van het erf is een rand met lage wintergroene snoeivormen en enkele zuilvormige haagbeuken in geplant. Deze zijn vanaf de weg niet goed zichtbaar door de forse wegbeplanting. Vanaf het erf zelf zijn ze beter zichtbaar.

Op de noordgrens staat een brede lage wintergroene Prunus haag (+/- 1m).

Deze gaat aan de westzijde over in een hoge (+/- 2m) wintergroene strakke haag.

Op de zuidgrens staat een lage sierbeplanting en ter hoogte van het woonhuis een stuk erfgransbeplanting uit streekeigen soorten.

De westzijde is open.

wintergroene haag op een deel van de noordgrens

lage haag met gesnoeide hulst op de noordzijde, wegzijde noord

lage sierbeplanting aan wegzijde erf zuid

erfgransbeplanting op zuidgrens

wintergroene gemengde beplanting wegzijde / entree zuid

ANALYSE VOORTERREIN

Zoals in de inleiding al genoemd werd is het erf al decennia lang in gebruik als showroom en voorraad voor het bedrijf.

Door de openheid van het erf, de grootte van het erf, de grote hoeveelheid auto's en de opbouw / aard van de huidige beplanting vallen de auto's echter erg op in het verder veelal groene en landelijke lint.

Dat komt met name doordat het erf ononderbroken is: je overziet het terrein (een 'zee' van auto's) in een keer. Daarnaast loopt het terrein door tot pal aan de weg; er is geen (groene) buffer tussen weg en showroom. De aanwezige sierbeplanting werkt hier niet als zodanig.

Er is volop sierbeplanting aanwezig maar deze draagt (nog) niet bij aan de landschappelijke inpassing van het erf.

De aanwezige hagen, beplantingen en gesnoeide bomen zijn te klein en / of te laag of hebben niet de juiste vorm om het erf zoals gevraagd in te kleden.

ANALYSE ACHTERTERREIN

Het achterterrein is open van karakter. Streekeigen erfgransbeplantingen ontbreken hier.

Op de zuidgrens staat een hoge singel uit deels streekeigen beplantingen die de scheiding vormt naar het buurerf.

Het erf loopt direct over in het aangrenzende open landschap; het al eerder genoemde hoog gewaardeerde veenweide gebied. Streekeigen beplanting, al dan niet in combinatie met een sloot of greppel ontbreekt hier.

Een dichte wintergroene en meer dan manshoge haag vormt een afscheiding naar nummer 148 (erf van de heer G. Martens) en onttrekt tegelijkertijd dit erf grotendeels aan het zicht.

Vanaf de Albartsweg en het Kremersdijkje – dichterbij kan de toeschouwer niet komen – vallen de auto's die achter de huidige werkschuur staan op.

KANSEN

Door op een slimme manier (streekeigen) beplantingen in te zetten kan het aanzicht van het erf vanuit landschappelijk oogpunt verbeterd worden. Daarbij wordt er waar mogelijk voor wintergroene soorten gekozen om bladval - en dus hinder voor de auto's - zo veel mogelijk te voorkomen.

Voorzijde:

- Haag noordzijde verhogen

Door de haag deels hoger uit te laten groeien ter hoogte van het woonhuis nr. 148 en de weg (zie plattegrond) wordt het beeld van 'auto's tot aan de straat, en over het gehele erf' afgezwakt zonder het bedrijf weg te stoppen. Vanaf hier is de afstand bovendien te groot om de auto's echt te showen. Dat kan nog steeds voor op het erf.

- Haag zuidzijde aanplanten

Op de zuidgrens van het terrein wordt een zelfde type haag (Prunus laurocerasus 'Herbergii') geplant als op de noordgrens al aanwezig is.

- Bomen op zuidgrens aanplanten

Door in de haag enkele bomen (kroonvormers) te planten ontstaat er vanaf de weg gezien een groener beeld en wordt de blik op het terrein gefocust.

- Zichtlijn richting weiland benadrukken

De zichtlijn wordt open gelaten en benadrukt, bijvoorbeeld met een hek. Het landschap wordt bewust bij het terrein getrokken.

Achterzijde:

- Westgrens beplanten met streekeigen kavelgrensbeplanting

Westgrens van kavel nr. 150 wordt vormgegeven als watergang met kavelgrensbeplanting. Zo is de nieuwbouw ingekleed en vallen eventuele auto's achter de garage niet meer op.

- Bestaande scheidende haag noordzijde

Scheidende haag wordt gehandhaafd.

- Scheidende haag zuidzijde ter hoogte van nieuwbouw wordt toegevoegd

Door een eenvoudige streekeigen haag op de grens met de burens te planten ontstaat er op het erf een groene heldere scheiding t.o.v. de huidige wat rommelige situatie.

- Inzetten van leibomen tussen nieuwbouw en woonhuis / werkplaats

Door het inzetten van leibomen kan er een praktische opdeling gemaakt worden in het grote vlak auto's zonder al te veel ruimteverlies.

Tegelijkertijd ontnemen ze van een afstand deels het zicht op de nieuwbouw. Van dichtbij - lopend op het terrein zelf - is het gebouw wel in volle glorie te bewonderen.

Het inzetten van leibomen geeft bovendien structuur aan het terrein en biedt de mogelijkheid een simpel zitje voor bezoekers in te passen.

INSTEELK LANDSCHAPPLAN

Voor wat betreft de landschappelijke inpassing is uitgegaan van de bestaande indeling zoals die nu aanwezig is; de opstelling van de auto's, de paden en dergelijke zijn nagenoeg hetzelfde gebleven.

De nieuwbouw vormt geen aanleiding op deze opzet - die voor het bedrijf voldoet - te veranderen.

Er is daarnaast vooral gezocht naar aanpassingen in de bestaande beplantingen en structuren als het gaat om het landschappelijk c.q. minder opvallend inpassen van de auto's op het erf.

In de bewerkte luchtfoto op de volgende bladzijden zijn de hiervoor beschreven ingrepen in beeld gebracht.

Per onderdeel worden ze aan de hand van bewerkte foto's en enkele doorsnedes toegelicht.

UITGANGSSITUATIE

huidige situatie (foto: DOTKA 2016)

LANDSCHAPSPLAN

Nieuwe situatie

LANDSCHAPSPLAN VOORZIJD ERF

Haag noordzijde

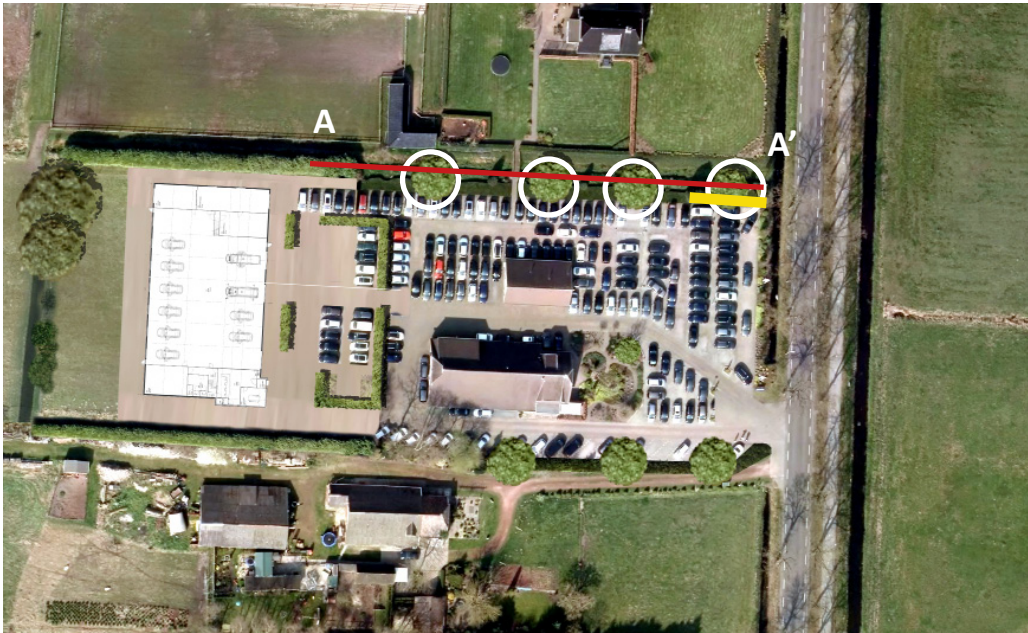
Door een klein deel van de bestaande haag (gele lijn) in hoogte te laten verspringen tot 1.50 meter hoogte wordt het beeld van 'auto's tot aan de straat, en over het gehele erf' simpel opgelost zonder het bedrijf weg te stoppen. Zie fotobewerking.

Vanaf het punt waar de foto genomen is, is de afstand bovendien te groot om de auto's echt te showen. Dat kan nog steeds voor op het erf.

Om het streefbeeld te bereiken moet de snoeifrequentie van de huidige haag tijdelijk aangepast worden.

Daarnaast zijn er in de groenstrook voor de haag 4 relatief klein blijvende / goed te snoeien bomen geplant: *Carpinus betulus*. Deze onderbreken het zicht op de hoeveelheid auto's en bebouwing zonder het te blokkeren.

Het streefbeeld is hier een boom met een brede kroon waar nog goed onder door te kijken is. Voor maten zie plankkaart en doorsnedes.

Huidige situatie met zicht op de auto's op het gehele voorerf.

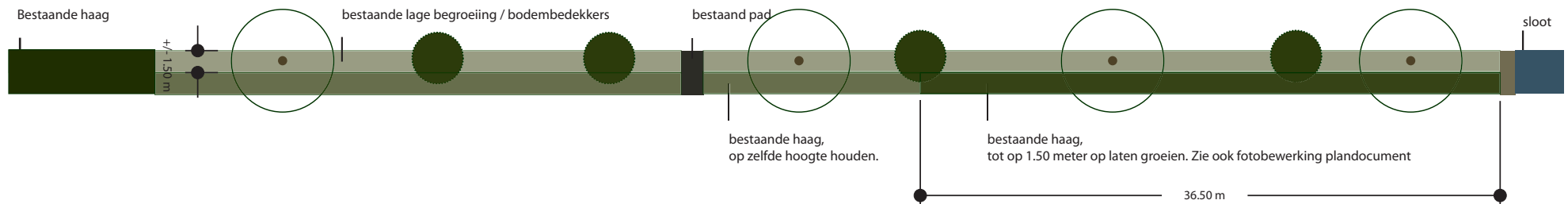
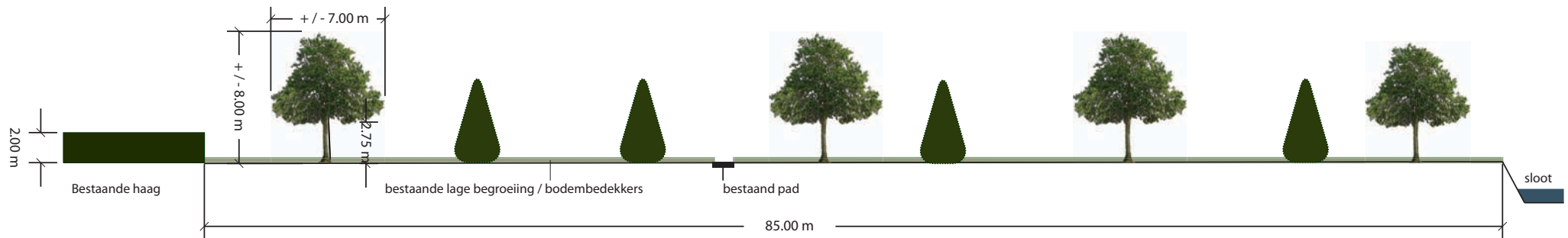
Voorgestelde situatie met zicht op een deel van de auto's op het voorerf door verhogen haag.

AA' Vooraanzicht nieuwe bomen (Carpinus betulus) in bestaande plantstrook met gesnoeide hulst (Ilex aquifolium)

Vooraanzicht en bovenaanzicht haag noordzijde

AA' Bovenaanzicht nieuwe bomen (Carpinus betulus) in bestaande plantstrook met gesnoeide hulst (Ilex aquifolium) en de verhoging van de bestaande haag.

LANDSCHAPSPLAN VOORZIJD ERF

Haag zuidzijde

Op de zuidgrens van het terrein wordt een zelfde type haag met daarin bomen geplant als voorgesteld op de noordgrens. In dit geval wordt gekozen voor *Prunus laurocerasus* 'Herbergii', een fijnbladige wintergroene struik.

Komend vanuit het zuiden wordt het erf dan wat meer ingekleed zonder de auto's te verstoppen.

Door enkele bomen (1.) in de haag te planten (zie fotobewerking) wordt de blik bovendien op het terrein gefocust, verdwijnt de buurboerderij deels uit beeld en ontstaat er ook vanaf de weg gezien een groener beeld.

De haag begint ter hoogte van de bestaande boomsingel. Ter plekke moet de exacte locatie van het beginpunt bekeken worden.

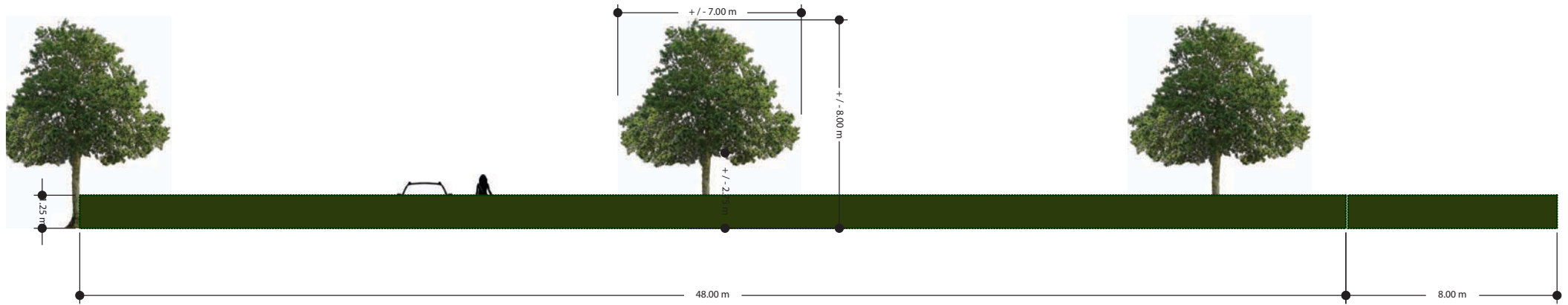
Huidig aanzicht op het erf vanaf de entree gezien.

Voorgesteld aanzicht op het erf, met extra bomen en de eerder beschreven haag.

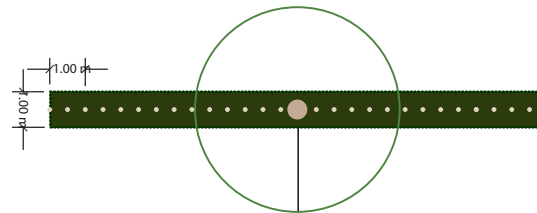
Bovenaanzicht en Doorsnede haag met drie bomen op zuidgrens perceel (1.)

Haag uit *Prunus lauroceracus 'Herbergii'* (fijnbladige laurierkers)
 Breedte: 1.00 meter
 Hoogte: 1.25 meter
 Ga uit van 3 planten per strekkende meter. Startmaat 60-80 cm

Bomen (*Carpinus betulus*, haagbeuk) staan in haag geplant.
 Startmaat: 5 10-12

Enkel begeleidingssnoei t.b.v. eindbeeld toepassen,
 zie bovenstaande doorsnede.

ZICHTLIJN RICHTING WEILAND

Zichtlijn richting weiland

Door deze zichtlijn open laten en te benadrukken, bijvoorbeeld met een open hek, wordt het landschap bewust bij het terrein getrokken.

Huidig zichtlijn geblokkeerd door auto

Landschap bij het erf betrekken.

LANDSCHAPSPLAN ACHTERZIJDE ERF

Westgrens beplanten

De westgrens van nummer 150 (AA') is in het plan vormgegeven als een smalle watergang met streekeigen kavelgrensbeplanting. Deze natuurlijk ogende gebiedseigen scheiding kan tevens dienst doen als wateropvang / afvoer.

Door enkele boomgroepen en een rij struiken aan de slootkant te planten ontstaat er, vanuit het landschap gezien, een garage in het groen, waarbij de eventuele reuring / opslag op grondniveau niet zichtbaar is.

De sloot + beplanting is op ruime afstand van de garage getekend in verband met het voorkomen van schaduw op en vocht rond het gebouw.

Scheidende haag handhaven

De aanwezige scheidende haag (1.) tussen nr. 150 en nr. 148 wordt gehandhaafd. Het voorstel van de opdrachtgever is om ook aan de zuidzijde (2.) een soortgelijke wintergroene haag te planten.

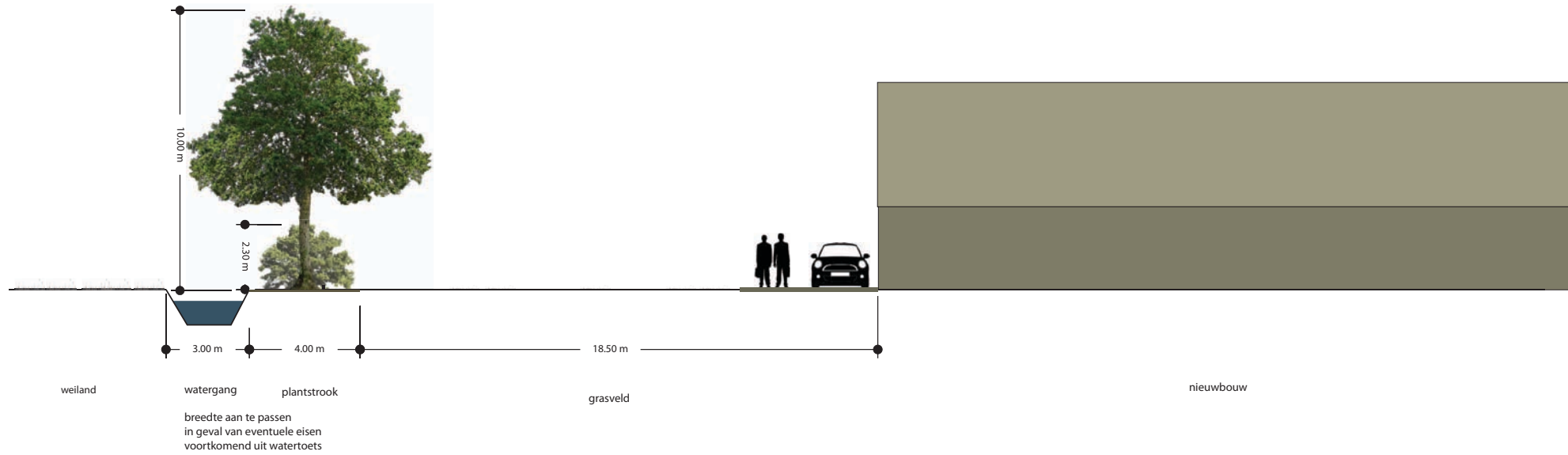
Huidige situatie gezien vanaf de Albartsweg

Voorgestelde situatie gezien vanaf de Albartsweg

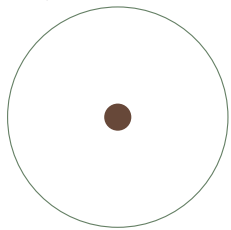
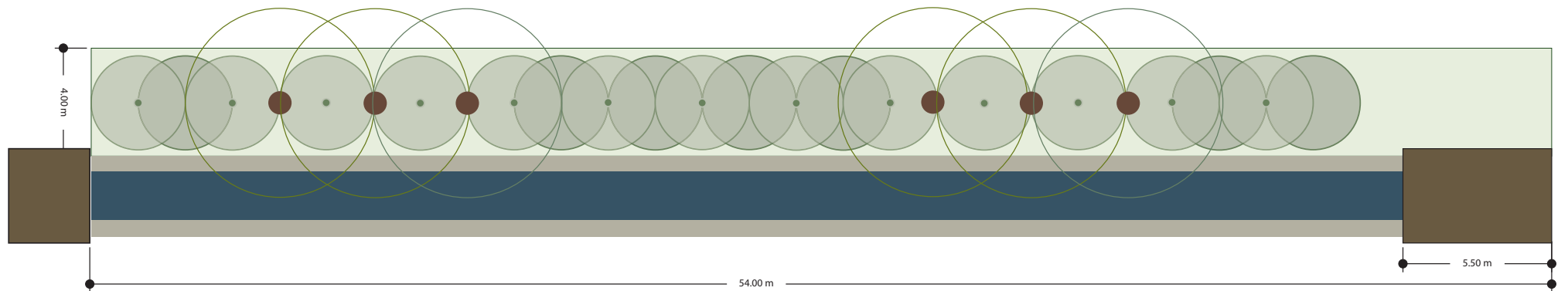

AA' Doorsnede sloot, kavelgrensbeplanting, open ruimte (gras) en nieuwbouw

AA' Bovenaanzicht kavelgrensbeplanting aangrenzend aan sloot

Alnus glutinosa 6 stuks, zwarte els, S 10-12 uitgangsmateriaal
Behandelen als vrij uitgroeïende boom, eventueel op te kronen tot 3 meter.

Salix cinerea 20 stuks, grauwe wilg struikvorm, 80-100 cm uitgangsmateriaal
Op minimale hoogte van 2.00 meter houden.
Eventueel verjongen door de struiken om de 5 jaar en om af te zetten.

LANDSCHAPSPLAN ACHTERZIJD ERF

Inzetten van leibomen

Door het inzetten van leibomen (1.) tussen nieuwbouw en hoofdgebouw / woonhuis wordt er een groene overgang gemaakt tussen de nieuwe bebouwing en de bestaande bebouwing, zonder teveel ruimteverlies op te leveren.

Tegelijkertijd ontnemen leibomen in deze positie deels het zicht op de nieuwbouw vanaf de Riegshoogtendijk gezien. Van dichtbij - lopend op het terrein zelf - is het gebouw wel in volle glorie te bewonderen.

Het inzetten van leibomen geeft bovendien structuur aan het terrein en biedt tevens de mogelijkheid een simpel zitje voor bezoekers in te passen.

De noord - zuid lopende lijn (1.) is de belangrijkste structuur voor wat betreft de inpas-
sing: eventueel kan de leilindenstructuur naar eigen inzicht / behoefte worden aange-
vuld.

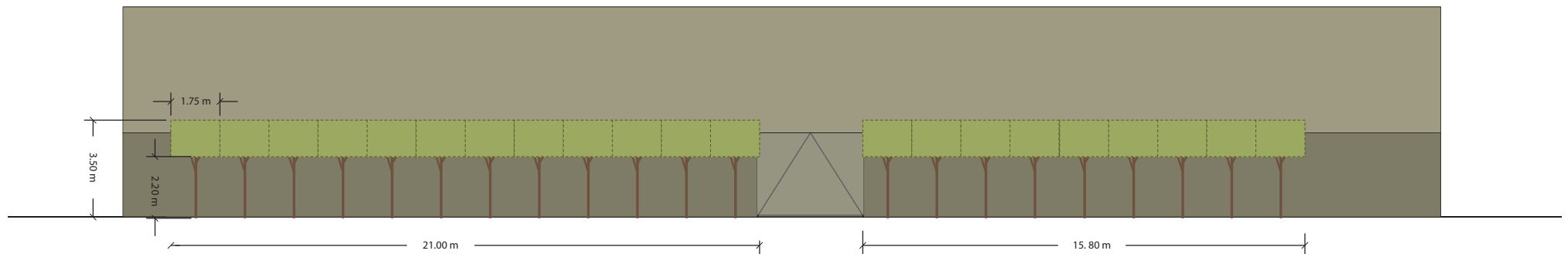

AA' Leilindes op de overgang van nieuwe naar bestaande bebouwing. Eventueel kan voor bezoekers een zitje gerealiseerd

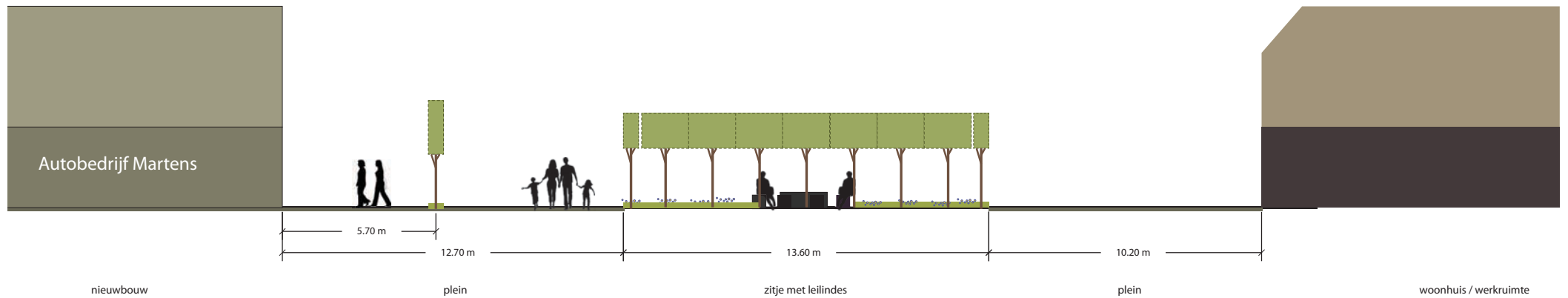
Vooranzicht en doorsnede leilindes tussen nieuwbouw en woonhuis / werkruimte

Exacte positie en lengtes van de bomenopstelling ter plekke te bepalen.

Kies een boom met een stam van voldoende lengte zodat zicht op auto's en bezoekers behouden blijft.

BB' Doorsnede nieuwbouw - verkoopplein / verkeersruimte - woonhuis / werkplaats

MET DANK AAN

Robert Koetschruiter, gemeente Hogeveen
Gerd Reitsema, De Stijl, Hogeveen

**BURO
CLABBERS**
TUIN - EN LANDSCHAPSINRICHTING